

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/77/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723200111
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6723200111.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci žalobcu A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX C. D., C. D. XXX, občana SR, právne zastúpeného advokátom Mgr. Ivanom Bugrim, advokátska kancelária 960 01 Zvolen, Námestie SNP 23, IČO: 42 307 155, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom 812 71 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5.712,09 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 18C/3/2023-217 zo dňa 03. mája 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.712,09 eur v súdom určenej lehote a rovnako nahradiť mu trovy konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia o ich výške. Rozhodol tak o žalobe žalobcu podanej na okresnom súde dňa 10. 01. 2023, ktorou sa domáhal voči štátu zastúpeného Ministerstvom vnútra SR náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie z dôvodu nesprávnej, resp. neúplnej transpozície smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“) do zákona č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbere (ďalej len „ZoHaZZ“), za ktorú zodpovedá žalovaný na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti. Týmto postupom došlo k porušeniu práv žalobcu vyplývajúcich z úniijného práva, a to k strate odpočinku a porušeniu jeho osobnostných práv, čím došlo k založeniu jeho nároku na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uviedol, že je príslušníkom hasičského a záchranného zboru, vykonáva štátnu službu na hasičskej stanici vo Zvolene, v služobnom pomere v súlade so zákonom č. 315/2001 Z.z. od roku 2002. Poukázal na to, že služobný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17- hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, od 01. 01. 2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16-hodinový výkon služby, po ktorom nasleduje určená 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, t. j. v rámci jednej pracovnej smeny strávi na pracovisku sústavne 24 hod. Okrem určenej pohotovosti mu ako hasičovi môže byť a aj pravidelne býva nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ (ďalej aj „nariadená služobná pohotovosť“). Obe služobné pohotovosti, či už určená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, rovnako ako ani nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon

týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac. Každý hasič v zmenovej službe má za rok pri naplánovanej naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba) a v žalovanom období január 2020 – november 2020 vrátane, nám v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (teda v 15 % a 30 % pohotovosti) žalobca odpracoval v období od januára 2020 do decembra 2020 vrátane 612,06 hodín, v období od januára 2021 do decembra 2021 vrátane 536,87 hodín, v období od januára 2022 do novembra 2022 vrátane 589,42 hodín a za žalované obdobie od januára 2020 do novembra 2022 vrátane odpracoval spolu 1738,35 hodín určenej služobnej pohotovosti, pritom celkovo odpracoval spolu 1958,29 hodín služobnej pohotovosti (určenej + nariadenej), pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. Jeho priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia dosiahol 51,43 hodín týždenne. Zdôraznil, že počas pracovnej pohotovosti aj v jej neaktívnej časti sa musí zdržiavať na pracovisku, z ktorého sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy pripravený na vykonanie zásahu. Pri vyhlásení výjazdu sa tento vykonáva do 1 min. Napriek tomu neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa nezapočítava do fondu pracovného času, čo sa prejaví tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou je na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. Je zrejmé, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne značne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to ustanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice.

2. Po vykonaní dokazovania sa okresný súd v prvom rade zaoberal námietkou žalovaného o miestnej nepríslušnosti okresného súdu a túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú v zmysle § 42 CSP na ňu neprihliadol. Poukázal na to, že predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu škody a zo skutočností uvádzaných v žalobe je zjavné, že za skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody, žalobca označil zásah do jeho práv postupom žalovaného, v dôsledku čoho mu vznikla škoda v súvislosti v výkone povolania žalobcu. Miesto výkonu jeho stálej služobnej činnosti je mesto Zvolen, ktoré je v územnom obvode Okresného súdu Zvolen, kde vznikli a prejavili sa následky škody vo forme nemajetkovej ujmy a s poukazom na ust. 19 písm. b) CSP (popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody) je tak miestna príslušnosť Okresného súdu Zvolen daná. Ďalej sa súd zaoberal aj námietkou nedostatku právomoci konajúceho súdu vo veci konať a rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná, keďže neexistuje žiadny iný orgán disponujúci kompetenciou na rozhodnutie o práve žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu za porušenie práva EÚ.

3. K námietke žalovaného, že nárok žalobcu nie je daný, pretože sa na neho ako príslušníka HaZZ ním uvádzaná Smernica nevzťahuje, poukázal na to, že príslušníci HaZZ sa podieľajú (aj) na plnení úloh civilnej ochrany. Okresný súd uviedol, že Smernica 2003/88/ES (ďalej len „Smernica“) definuje svoj rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia a činnosti - verejné i súkromné. Ako vyplýva z bodu. 2 prvého pododseku článku 2, Smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napríklad v oblasti služieb civilnej ochrany. V prejednávanom spore sa na činnosť vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru táto výnimka nevzťahuje. Poukázal pritom aj na cieľ súvisiacej Smernice 89/391/EHS, ktorý je zameraný na podporu zlepšenia bezpečnosti, ochrany zdravia pracovníkov pri práci, ale aj zo znenia čl. 2 ods. 1 tejto smernice vyplýva, že rozsah pôsobnosti je nutné chápať širšie. Výnimky z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku tejto Smernice je potrebné vykladať zužujúco. Uvedené ustanovenie nevyklučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako takej, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ust. tejto smernice. Táto výnimka zo široko vymedzeného rozsahu pôsobnosti Smernice 89/391/EHS sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, napríklad v prípade katastrofy, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Aj keď služba žalobcu okrem plnenia úloh pri zdoľávaní požiarov zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, najmä pri poskytovaní priameho výkonu záchranných činností, pri haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach, a teda musí čeliť udalostiam, ktoré prirodzene nemožno predvídať, tak za obvyklých podmienok činnosti s ňou spojené možno vopred plánovať, vrátane pracovného času jej personálu v súlade s úlohami, ktoré boli na ňu prenesené. Táto služba sa teda nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva

v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, takže sa na ňu nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku Smernice - naopak sa na ňu použije táto Smernica. Okresný súd tak zaujal záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice.

4. K nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného okresný súd poukázal najmä na judikatúru Súdneho Dvora (vec Francovich, spoločné veci C-6/90 a C-9/90), v zmysle ktorej má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy Únie. A aj keď komunitárne právo nemá výslovné ustanovenie o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcov porušením komunitárneho práva, tento princíp je vlastný komunitárnemu právu. K tomuto záveru dospel interpretáciou Zmluvy o založení ES, odvolávajúc sa na základné princípy komunitárneho právneho systému a všeobecné princípy spoločné pre právne systémy členských štátov. Zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva je objektívna, bez ohľadu na zavinenie. Priama použiteľnosť ustanovení komunitárneho práva nevyklučuje právo jednotlivca na odškodnenie v prípade ich porušenia, naopak, právo jednotlivca na odškodnenie je nevyhnutnou súčasťou priameho účinku ustanovení komunitárneho práva, ktorých porušenie je príčinou spôsobenej škody. Súdny dvor tiež dal jednoznačnú odpoveď, že povinnosť štátu vzniká bez ohľadu na to, ktorá zložka jeho moci spôsobila porušenie komunitárneho práva, t. j. aj v prípade, ak porušenie komunitárneho práva svojou činnosťou alebo nečinnosťou spôsobil vnútroštátny zákonodarca. V tejto otázke sa Súdny dvor inšpiroval úpravou zodpovednosti štátu v medzinárodnoprávnych vzťahoch. Pokiaľ ide o netransponovanú smernicu, takéto odvolanie (na ustanovenie smernice) je možné, ak: I. cieľom smernice je priznať práva jednotlivcom, II. obsah práv je možné určiť na základe ustanovení smernice a III. existuje kauzálne prepojenie medzi nesplnením povinnosti transponovať smernicu a škodou spôsobenou poškodenej strane. Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 6 písm. b/ Smernice má priamy účinok, nakoľko priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. V danom prípade ide o objektívnu a absolútnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušením práva Únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť. Žalobca v žalobe tvrdil, že v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy sa ním vykonávaná služobná pohotovosť nezapočítava do celkového služobného času, hoci ju reálne vykonáva, na základe čoho dochádza k porušeniu dotknutej smernice o určení maximálneho týždenného pracovného času, a teda náhrady škody titulom nesprávneho prevzatia smernice do vnútroštátnej právnej úpravy. Aj s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti dospel súd k záveru, že žalovaný je v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, v mene ktorého koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor, ktorého príslušníkom je a bol žalobca aj v rozhodnej dobe.

5. K námietke žalovaného, že úprava ZoHaZZ neodporuje dotknutej Smernici, okresný súd poukázal najmä na ust. ZoHaZZ, vymedzujúce pojem služobný čas (§ 85 ods. 1, § 86 ods. 1), služobnú pohotovosť a štátnu službu, štátnu službu nadčas (§ 92 ods. 1, § 93 ods. 1) a upravujúce služobný príjem (§ 103 ods. 1), a najmä na to, že podľa ods. 5 § 103 ods. 1 ZoHaZZ príslušníkovi (hasičovi v súdnej veci) v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu. Rozsah peňažnej náhrady za štátnu službu nadčas upravuje § 116 ods. 1 ZoHaZZ, náhradu za určenú služobnú pohotovosť upravuje § 122 ods. 1 ZoHaZZ. V ods. 1 a v ods. 2 písm. a) ZoHaZZ je určený rozsah náhrady za nariadenú služobnú pohotovosť. V ods. 3 je zakotvené, že náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas. Ďalej súd poukázal na ust. § 85 ods. 9 zák. č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, podľa ktorého priemerný týždenný pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas nesmie prekročiť 48 hodín a na § 96 ods. 2 Zákonníka práce, podľa ktorého čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. K tvrdeniu žalovaného, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas aj v služobnej pohotovosti, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste

určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol poskytnúť primerané služby, a že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa (rozsudok vo veci C-303/98). Okresný súd uviedol, že na pohľad sa javí, že vnútroštátna právna úprava ZoHaZZ má byť v súlade s právom Únie, nakoľko podľa prílohy č. 4. bod 6. ZoHaZZ do jeho znenia bola Smernica 2003/88/ES prebratá. Aj podľa § 193 ZoHaZZ sa na služobný pomer príslušníkov použijú primerane o. i. aj ustanovenia § 85 Zákonníka práce. Zákonník práce však explicitne v ust. § 96 ods. 2 uvádza, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Ust. § 96 ZP však na pomery ZoHaZZ nie je použiteľný. Oproti tomu, z vyššie citovaných ustanovení HaZZ nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná na súčasť ich služobného času. Čas služobnej pohotovosti, pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom, sa do služobného času nezapočítava. A práve v tom spočíva rozpor s právom Európskej únie. ZoHaZZ totiž v zmysle jeho § 12 ods. 6 umožňuje aplikovať Zákonník práce na právne vzťahy príslušníkov zboru pri vykonávaní štátnej služby, len ak to výslovne ustanovuje tento zákon (ZoHaZZ), pričom v § 193 ZoHaZZ, ktorý uvádza, ktoré ustanovenia Zákonníka práce sa na právne vzťahy hasičov vzťahujú, nie je odkaz na spomínané ust. § 96 ods. 2 Zákonníka práce. Žalovaným citované rozhodnutie Súdneho dvora uvádza, že žalovaným citované rozhodnutie sa týkalo tzv. domácej pohotovosti, o ktorú sa v tu prejednávanej veci nejedná. ZoHaZZ definuje služobný čas ako čas, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Zákon zároveň obsahuje legálnu definíciu pojmu výkon štátnej služby ako výkon oprávnení a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, činnosť vykonávaná na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného a činnosť, ktorá je predmetom služobnej cesty. Zároveň definuje úkony v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby ako úkony potrebné na výkon štátnej služby a úkony počas štátnej služby obvyklé alebo potrebné pred začiatkom štátnej služby alebo po jej skončení. Služobnú pohotovosť zákon explicitne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak z ust. § 86 ZoHaZZ pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcou určenou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Uvedené rozlíšenie je celkom zjavné z ohodnotenia výkonu štátnej služby a výkonu služobnej pohotovosti (§ 103 ods. 1 ZoHaZZ), keď za výkon služobnej pohotovosti patrí mimo služobného príjmu osobitný mzdový nárok vo forme peňažnej náhrady za služobnú pohotovosť v štátnej službe, ktorá sa určuje ako percento z časti služobného príjmu. Rovnako z ust. § 122 ods. 3 ZoHaZZ vyplýva rozlíšenie, ak počas trvania služobnej pohotovosti dôjde k vykonaniu štátnej služby (tzv. výjazd), až takéto vykonávanie je štátnou službou (štátnou službou nadčas). Podľa čl. 2 ods. 1 a ods. 2 Smernice 2003/88/ES pracovný čas je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti. Čas odpočinku je potom akýkoľvek pracovný čas, ktorý nie je pracovným časom. Súdny dvor opakovane konštatoval, že pojem pracovný čas uvedený v Smernici je autonómnym pojmom práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Čl. 2 ods. 1 Smernice vymedzuje pracovný čas ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti“. Súdny dvor zdôraznil vo svojej judikatúre, že rozlišovanie je binárne, buď je určitý čas pracovným časom, alebo pracovným časom nie je. Súdny dvor v rozsudku vo veci C-518/15 Ville de Nivelles zdôraznil, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení Smernice, vrátane pojmov - pracovný čas a čas odpočinku. Pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas v zmysle Smernice. Smernica ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, ktorou je výslovne stanovené, že tento zahŕňa tak nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť, a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov. Z vyššie uvedených skutočností okresný súd vyvodil záver, že vnútroštátna právna úprava (ZoHaZZ) umožňuje zamestnávateľovi nezapočítavať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi - príslušníkovi HaZZ služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b/ Smernice. Keďže došlo k prekročovaniu maximálneho limitu 48-hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období, bol daný základ nároku žalobcu na náhradu škody v dôsledku porušenia jeho práv plynúcich z čl. 2 a 6 písm. b) Smernice. Základ nároku považoval súd za daný, keďže boli splnené všetky tri podmienky vyžadované Smernicou, a teda, že 1. cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, 2. existencia škody a 3. priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Keďže Slovenská

republika neprijala takú vnútroštátnu úpravu pri služobnom pomere hasičov, aby boli transformované dotknuté ustanovenia Smernice do vnútroštátneho poriadku, okresný súd dospel k záveru, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ako aj žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste, vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát) a vzhľadom na dĺžku trvania neoprávnených zásahov zo strany žalovaného do práv žalobcu. Rovnako tak neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie. Tieto prostriedky nápravy strácajú svoju účinnosť a funkčnosť za uvedených okolností a v takom prípade súdna prax nevyklučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Samotné ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza prítomnosť možnosti domáhať sa peňažného zadosťučinenia len príkladom a podmienky pre vznik tohto práva sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov obdobnej závažnosti, kedy len morálne zadosťučinenie je nepostačujúce. Súd zdôraznil, že v dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b/ Smernice pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv, a to práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného rodinného života, za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

6. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca mal povinnosť upozorniť nadriadeného na porušovanie jeho práv a na to, že mu vzniká ujma a že mal povinnosť žiadať, aby mu zo strany žalovaného nebola určovaná pohotovosť z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza, a teda že žalobca neprejavil primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a nevyužil včas všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu, okresný súd poukázal na judikatúru Súdného dvora, najmä na rozsudok vo veci *Günter Fu?*, v zmysle záverov ktorého by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keď by im to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Vzhľadom na slabšie postavenie zamestnanca by mohol byť pracovník odradený od otvoreného uplatňovania svojich práv voči zamestnávateľovi. Z rovnakého dôvodu potom okresný súd považoval za bez právneho významu argumentáciu žalovaného, ak poukazoval na ustanovenia kolektívnych zmlúv či pokynov Prezidenta HaZZ. Aj z výpovede žalobcu okresný súd zistil, že spoločne s kolegami upozorňovali ich nadriadeného na problém nedodržiavania maximálneho pracovného času, ktorý ich však vždy odkázal na zákonné znenie (pozn. súdu- súdu je známe z jeho činnosti, že obdobne tak vypovedajú aj ostatní hasiči, ktorí sa na tunajšom súde taktiež domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy). Okresný súd teda neprijal argumentáciu žalovaného, že žalobca nevyňaložil žiadnu snahu o odstránenie škodlivých následkov.

7. S námietkou žalovaného voči výške uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú považoval žalovaný za neprimeranú, sa okresný súd vysporiadal v dôvodoch napadnutého rozsudku v bode 13., 13.1 až 13.5, 14 a na základe vykonaného dokazovania a po zhodnotení skutkového a právneho stavu dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody titulom porušenia komunitárneho práva v súdnej veci bol daný čo do dôvodu a výšky.

8. Okresný súd vec právne posúdil podľa čl. 2 ods. 1, podľa čl. 6 písm. b/, podľa čl. 17 ods. 1 Smernice č. 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, podľa čl. 2 Smernice 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, podľa § 85 ods. 1, § 86 ods. 1, § 92 ods. 1, § 93 ods. 1, § 103 ods. 1, § 116 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchranom zbore v spojení aj s § 122 ods. 1, § 130 a § 135e ods. 1, ako aj § 12 ods. 6 tohto zákona, podľa § 85 ods. 9, § 96 ods. 2 zák. č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, podľa čl. 36 ods. 1 písm. c), d) a e) zák. č. 460/1992 Zb., Ústavy SR, podľa § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 853 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 v spojení s § 262 ods. 2 CSP.

9. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15-dňovej lehote (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP) odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, a teda, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), že súd prvej inštancie dospel

na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f), a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

10. Žalovaný tvrdil, že ak sa súd prvej inštancie chcel dostať do pozície orgánu, ktorému je zverená právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky so smernicou Európskej únie, toto právo bez akýchkoľvek pochybností nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie, a takýto záver si súd prvej inštancie nemohol osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, nakoľko dôsledky a aplikácia takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu, kde sa posudzuje len individuálny nárok žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy.

11. Žalovaný ďalej namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu v spore. Podľa neho je nevyhnutné rozlišovať medzi Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako dvomi samostatnými subjektmi, ktorých postavenie v súdnom konaní ani v pracovnoprávných vzťahoch nemožno zamieňať. Súd nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“ a následne nesprávnym právnym posúdením aplikoval tento záver na vznik zodpovednosti kompetentných orgánov za porušenie predpisov v procese preberania a následnej aplikácie Smernice. Ďalej v odvolaní poukázal na rozdiel medzi prebratím a aplikáciou Smernice, a že žalobca namietal nesprávne prebratie Smernice 2003/88/ES, nie však jej aplikáciu v individuálnom prípade žalobcu. Slovenská republika teda nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu Smernice 2003/88/ES na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa.

12. Ďalej žalovaný namietal posudzovanie Smernice 2003/88 ES na daný prípad súdom prvej inštancie a poukázal na to, že rozsah pôsobnosti tejto Smernice je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1, ako aj negatívne vymedzený v článku 2 ods. 2 Smernice. Inak povedané, Smernica sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany a Smernica sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času, ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, táto oblasť je v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy.

13. Žalovaný ďalej tvrdil, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. Žalovanému nie je zrejmé ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda, keď žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný. Žalobca počas služobnej pohotovosti je povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). Rovnako tak pri nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“ a mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Za takto stanovený čas dostáva pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Tvrdil tiež, že pokiaľ súd prvej inštancie napriek uvedeným skutočnostiam, dospel k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca, a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom, a teda má sa zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila rozsah škody (rozsudky Mulder a i / Rada a komisia, C-104/89 a C-37/90).

14. Žalovaný namietal tiež výpočet výšky náhrady škody a poukázal na to, že rozhodujúcou skutočnosťou nie je plán služieb hasičských jednotiek, teda striedanie troch zmien v 24 hodinových intervaloch, ale to, koľko času konkrétny príslušník skutočne strávil vykonaním štátnej služby za týždeň priemerne v rámci konkrétného referenčného obdobia. Z tohto dôvodu je pre zistenie, či skutočne došlo k porušeniu práv žalobcu, nevyhnutné vypočítať čas, ktorý naozaj strávil vykonávaním štátnej služby, prípadne v služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, teda služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZaHoZZ. Žalobca tvrdil, že listinný dôkaz – tabuľky, ktorých výpočet je mätúci a predstavuje teda skôr výpočet odškodnenia vo forme vyplatenia primeranej peňažnej náhrady škody formou doplatku. Za žiadnych okolností však nemožno nemajetkovú ujmu vypočítať „tabuľkovo“ na základe akéhosi univerzálneho vzorca, ktorý vo

svojom výsledku zodpovedá mzdový nárok. Žalobca vydávaním svojho nároku za nemajetkovú ujmu vzniknutú porušením Smernice maskuje svoje mzdové nároky. Žalovaný výšku náhrady škody, resp. nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje považuje za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmovou žalobcu jednoznačne podstatne vyššia. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti, pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy. Nestačí, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby vyvolať, čo v prípade žalobcu nie je preukázané. Žalobca nepreukázal zásah do jeho súkromného, rodinného života a najmä zásah do medziľudských vzťahov či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje.

15. K otázke posúdenia námietky premlčania okresným súdom žalovaný uviedol, že začiatok plynutia premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. K neoprávnenému zásahu do osobných práv žalobcu došlo už v tom momente, kedy bol maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas prekročený a nie až nasledovný kalendárny mesiac, kedy nastal dátum splatnosti služobného platu. Záverom žalovaný namietal výrok rozsudku okresného súdu o náhrade trov konania, ak by odvolací súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, tak odvolací súd musí zmeniť prvý výrok napadnutého rozsudku a potom je druhý výrok o trovách konania potrebné rovnako zmeniť, nakoľko ide o závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej. Rozsudok okresného súdu žiadal zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

16. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že považuje rozsudok za zákonný a vecne správny v celom rozsahu. Odvolacie námietky žalovaného podľa jeho názoru nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť a zákonnosť odvolaním napadnutého rozsudku. Žalovaným označené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) rovnako ani žiadne iné odvolacie dôvody nie sú naplnené. Vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného, že súd nie je v súdnej veci kompetentný a teda nemá právomoc vec prejednať, poukázal na ods. 17 svojej žaloby, kde uviedol dôvody, prečo v prípade kolízie medzi vnútroštátnym právnym predpisom a predpisom únie je vnútroštátny súd povinný aplikovať únie právo, teda uprednostniť napr. Smernicu pred vnútroštátnym zákonom bez ohľadu na to, či bol vnútroštátny predpis prijatý skôr alebo neskôr ako relevantná únie norma. Tento princíp pritom vyplýva z dlhoročnej ustálenej judikatúry Súdneho dvora. Ak by mala byť správna právna argumentácia žalovaného o tom, že vnútroštátny súd nie je oprávnený posudzovať, či konkrétny vnútroštátny právny predpis je alebo nie je v rozpore s únie právom napr. so smernicou, tak by Súdny dvor nikdy nemohol vydať judikát vo veci *Simmenthal* ako ani všetky ďalšie neskoršie rozhodnutia, ktoré majú v záveroch tohto judikátu podklad. Súdny dvor vo svojej konštantnej judikatúre výslovne vyžaduje od vnútroštátnych súdov, aby správnosť prebratia smerníc kontrolovali, a teda aj posudzovať aj to, či konkrétna smernica bola do vnútroštátnej úpravy transponovaná správne. Na území Slovenska neexistuje žiadny iný orgán než všeobecný súd v civilnom sporovom konaní, ktorý by bol vzhľadom na predmet žaloby oprávnený a súčasne povinný prejednať a rozhodnúť tento spor a v rámci neho si aj prejudiciálne posúdiť súlad a správnosť transpozície Smernice do ZoHaZZ.

17. K námietke žalovaného jeho pasívnej vecnej legitímácie žalobca uviedol, že žalovaný sa snaží spochybniť svoju pasívnu vecnú legitímáciu, neuvádza absolútne žiadne nové, skutkovo či právne relevantné argumenty, ktoré by už nepredniesol v doterajšom priebehu konania a ktorých nesprávnosť by už nebola vyvrátená aj v odôvodnení napadnutého rozsudku.

18. K námietke pôsobnosti Smernice 2003/88/ES žalobca považuje za nepochybné, že Smernica sa v celom rozsahu a bez obmedzenia vzťahuje na činnosť príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, pričom činnosť hasičov v žiadnom prípade nespadá pod „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ tak, ako to zjavne účelovo tvrdí žalovaný.

19. K námietke žalovaného voči nároku na náhradu škody žalovaný tvrdenia žalovaného o „možnosti odpočívať alebo venovať sa inej činnosti“ považoval za právne absolútne irelevantné vo vzťahu k záveru, že služobná pohotovosť má byť započítavaná do pracovaného času, žalovaný v tomto smere hľadá akýkoľvek čo aj právne doslova bezpredmetný „argument“, aby formálne spochybnil právne nespochybniteľné skutočnosti. Opätovne poukázal na rozsudok Súdneho dvora C-243/09 zo dňa

14.10.2023 vo veci Günter Fuß, podľa ktorého už len samotná strata času odpočinku je sama osebe dostatočným dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody porušením čl. 6 písm. b) Smernice. Podľa bodu 53. tohto rozsudku prekročenie priemerného maximálneho týždenného pracovného času upraveného v článku 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje samo osebe porušenie tohto ustanovenia a nie je potrebné preukázať ešte aj inú osobitnú ujmu. Ustanovenia § 11 – 13 OZ sa tu aplikujú „len“ analogicky z dôvodu neexistencie osobitného vnútroštátneho predpisu, ktorý by upravoval nárok na náhradu škody z porušenia práva Európskej únie. K žalobe priložil relevantné listinné dôkazy - výpisy z dochádzkového systému SAP a výplatné pásky za každý mesiac žalovaného obdobia, pričom tieto dôkazy ako ani skutkové tvrdenia ohľadne rozsahu počtu odsľúžených hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré sa mu nezapočítavali do odpracovaných hodín, neboli ani samotným žalovaným nijako spochybnené. Rovnako tak listinnými dôkazmi žalobca preukázal a na základe týchto dôkazov vyčíslil, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia dosiahol 50,41 hodín týždenne a ani táto najpodstatnejšia skutočnosť nebola žalovaným nijakým spôsobom spochybnená či popretá. Prisúdená náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú mu súd priznal zohľadňuje závažnosť, intenzitu a dĺžku trvania zásahu do jeho základných práv. Táto výška je vzhľadom na všetky relevantné okolnosti primeraná a spravodlivá.

20. Pokiaľ ide o posúdenie námietky premlčania súdom prvej inštancie uviedol, že si žalovaný nárok, resp. jeho dlhšie nároky uplatnil počnúc splatnosťou služobného platu (mzdy) za mesiac marec 2020, kedy o rozsahu prekročenia maximálneho týždenného pracovného času, ako aj o výške prípadnej adekvátnej náhrady za nadpracované hodiny, sa dozvedel. Rozsudok okresného súdu žiadal potvrdiť v celom rozsahu ako vecne správny.

21. Žalovaný v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu uviedol, že žalobca uznal za vhodné reagovať len na niektoré právne aspekty namietané žalovaným, pričom zdôraznil, že predmetom sporu je právne posúdenie skutočností uvádzaných stranami sporu. V plnom rozsahu sa pridržiaval svojho odvolania a taktiež svojich predchádzajúcich vyjadrení a podaní a teda žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

22. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP) odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi dovolania (§ 379, § 380 CSP) bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP z tožných dôvodov potvrdil.

23. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 toho istého ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

24. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Okresný súd všetky dôkazy vo veci hodnotil jednotlivo a aj v ich vzájomných súvislostiach, prihliadol pritom na všetky skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo a na základe nich vec aj správne právne posúdil a odôvodnenie rozsudku okresného súdu dalo odpoveď na všetky relevantné otázky týkajúce sa predmetného sporu.

25. Odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne také ďalšie skutočnosti, ktoré by neboli predmetom prejednávania už pred súdom prvej inštancie. Všetky námietky uvedené žalovaným v odvolaní ním boli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie a súd sa s týmito námietkami v rozsudku náležite vysporiadal. Vysporiadal sa teda s námietkou miestnej príslušnosti, s otázkou čiastočného premlčania nároku žalobcu, s otázkou, či je daný základ nároku žalobcu, či mal žalobca povinnosť upozorniť nadriadeného na porušovanie jeho práva a na to, že mu vzniká ujma a žiadať svojho nadriadeného, aby mu nebola určovaná pohotovosť z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza. Vysporiadal sa aj s otázkou, či Smernica sa vzťahuje na daný prípad z toho hľadiska, či dotknutá smernica bola alebo nebola transformovaná do právneho poriadku SR, resp. či bola alebo nebola transformovaná správne. Okresný súd sa vysporiadal s otázkou, či má alebo nemá právomoc vec prejednať. Vysporiadal sa aj s otázkou pasívnej vecnej legitímácie v spore, či sa predmetná Smernica 2003/88/ES vzťahuje na daný prípad vzhľadom na to, že rozsah pôsobnosti smernice je vymedzený v čl. 2 ods. 1 ako aj v čl. 2 ods. 2 Smernice, keď podľa tvrdenia žalovaného smernica sa

neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany, a teda smernica sa na príslušníkov hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje. Súd sa vysporiadal s námietkou žalovaného týkajúcou sa výpočtu výšky náhrady škody ako nemajetkovej ujmy ako aj s ďalšími relevantnými námietkami žalovaného. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku a akékoľvek ďalšie dôvody by boli vlastne len opakovaním dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie. Okresný súd stručne a jasne objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia, pričom odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vypořiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Okresný súd logicky vnútorne kompaktno a neprotirečivo vysvetlil postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Právne normy, pod ktoré súd podriadil prejednávaný prípad, prípadne, z ktorých vyvodil aj len čiastkový právny záver, boli v odôvodnení rozhodnutia konkretizované, okresný súd zreteľne označil právne predpisy, z ktorých pri rozhodovaní vychádzal, podal aspoň stručný výklad obsahu použitých právnych predpisov (normy) a adekvátne vysvetlil, prečo to – ktoré ustanovenie zákona použil a aké na vec sa vzťahujúce závery z aplikovaného ustanovenia vyvodil. Z práva na spravodlivý proces vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že (ne) majú význam pre rozhodnutie vo veci samej (porovnaj Krasko c/a Švajčiarsko 1993). Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď. napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Žalovaný v konaní nepreukázal, aké vady malo konanie, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ani že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ani že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil (nálež Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 36/2010). Súd prvej inštancie sa s každou jednotlivou námietkou žalovaného, na ktoré poukazoval v konaní a následne i v samotnom odvolaní voči rozhodnutiu okresného súdu, vysporiadal. Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o dôvodnosti nároku žalobcu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je presvedčivé, premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, sú pre právnickú, ale i laickú verejnosť prijateľné, racionálne a aj spravodlivé. Obsah predmetného odvolania je v podstate zhodný s obsahom vyjadrení žalovaného pred súdom prvej inštancie, a preto odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k námietkam žalovaného je úplné aj pokiaľ ide o samotné odvolanie. Žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, nepredložil žiadne ďalšie dôkazy, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené súdom prvej inštancie. Vzhľadom na tieto dôvody ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvej inštancie, ktoré nebolo pre svoju presvedčivosť nutné opätovne uvádzať, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, a to aj vo výroku o náhrade trov konania, ktorý je závislý od rozhodnutia vo veci samej.

26. Podľa pomeru úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP) rozhodol odvolací súd aj o náhrade trov odvolacieho konania. Žalobca bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, a preto odvolací súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých v zmysle § 262 ods. 1, 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

Je povinnosťou dovolateľa v dovolaní vysvetliť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

Dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Nedostatky dovolania vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP.